

Meddelelser om de tyske Handelstraktater og deres Betydning for Landbrugsomsætningen.

Foredrag i Det kgl. danske Landhusholdningsselskab den 29. Marts 1905
af Veterinærkonsulent *Johannes Arup*.

Da den endnu gældende Handelstraktat og Veterinær-overenskomst mellem Tyskland og Østerrig-Ungarn underskrevs den 6. Decbr. 1891, medens der samtidig afsluttedes Handelstraktater med Belgien og Italien, indleddedes en ny Epoke i Tysklands Omsætningsforhold. Paa Grundlag af disse Traktater afsluttedes lignende med Schweiz samme Aar, med Serbien i 1892, Rumænien 1893 og Rusland 1894. Traktaten med Østerrig-Ungarn traadte i Kraft den 1. Febr. 1893 og alle Traktaterne skulde gælde til Udgangen af 1903, til hvilken Tid de kunde opsiges. Det var Rigskansler Capravis Fortjeneste at have bragt Handelstraktaterne i Stand, og det betydelige Opsving af Tysklands Industri og Handel, som derefter paafulgte, er bleven tilskrevet disse. Anderledes var det for Landbrugets Vedkommende. Det befandt sig i Slutningen af Firserne i en nedadgaaende Konjunkturperiode. Tolden paa Landbrugsprodukter var i 1887 bleven betydelig forhøjet ifølge den da raadende Bismarckske »Wirtschaftspolitik«. Ved Handelstraktaterne nedsattes atter denne Told for Rug og Hvede fra 5 til 3 Mark, for Byg fra 2.25 til 2 Mark, for Havre fra 4 til 2.80 Mark og for Majs fra 2 til 1.60 Mark, ligesom ogsaa Tolden paa Kvæg og Kød nedsattes om end i ringere Grad. Traktaterne maatte derfor bære hele Skylden for Landbrugets økono-

miske Tilbagegang, og der rejstes fra dettes Side en stærk Agitation mod de trufne Overenskomster. Denne førtes navnlig gennem den oprettede Agrarforening »Bund der Landwirte«, hvis Opgave bl. a. gik ud paa ved Traktaternes Ophør at faa Toldtarifen forandret til Gunst for Landbruget.

Arbejdet paa at lave en anden Toldtarif, som man ansaa for et nødvendigt Grundlag for nye Handelstraktater, har i de sidste 5—6 Aar medført en stærk Agitation fra de forskellige Interesseredes Side. Særlig fra Landbrugets er den bleven ført med Energi og Dygtighed og Frugterne ere ikke udeblevne, thi da Tarifen endelig i Decbr. 1902 blev vedtaget i Rigsdagen, var det lykkedes Agrarpartiet at gennemføre en betydelig Forhøjelse af Tolden paa Landbrugets Produkter, og hvad der var af særlig Vigtighed, man opnaaede at faa fastslaaet en Minimumstold, som endog var højere end Tolden fra 1887, for de vigtigste Kornsorter — Rug, Hvede, Byg og Havre. Herved blev der beredt den tyske Regering store Vanskeligheder ved Fornyelsen af Handelstraktaterne, da det jo netop var Korntoldens Nedsættelse, der i sin Tid havde bevæget Østerrig og Rusland til at gaa ind paa dem. Paa andre Punkter lykkedes det derimod ikke Landbruget at faa Minimumstakster fastslaaede, saa Regeringen havde det i sin Magt for de øvrige Varers Vedkommende — her tænkes dog særlig paa Husdyr og Kødvarer — at nedsætte disse efter som Forholdene krævede det; heller ikke blev det bestemt, naar Toldtarifen, der underskrevs Juledag 1902, skulde træde i Kraft.

Dette sidste var meget mod Agrarernes Ønsker, der gik ud paa ved en saa kort Termin som muligt at tvinge Regeringen til at opsigte Handelstraktaterne. Denne vilde dog for at undgaa Toldkrig ikke opsigte de bestaaende Overenskomster, forinden man var enig om Grundlaget for de nye.

Man ventede vel den Gang næppe, at der skulde hengaa over to Aar, inden man kunde komme til Ende

med Forhandlingerne og faa Traktaterne færdige til Godkendelse af de respektive Landes Regeringer, men Sagen var, at foruden de Vanskeligheder, som Fastlæggelsen af den tyske Minimumstold paa Korn forårsagede, saa havde flere af de kontraherende Lande forberedt sig ved ogsaa at faa deres Toldsatser forhøjede, for at have noget at slaa af paa. Det saa dog ud til, at alle Traktaterne skulde blive færdige i 1904, men det naaedes kun for de 6 Landes Vedkommende; Traktaten med Østerrig-Ungarn blev først færdig den 25. Januar d. A. Samtlige Traktater ere derefter blevne vedtagne i den tyske Rigsdag. Det var i den østerrigske Traktat fastslaaet, at den skulde træde i Kraft den 15. Februar 1906, og at den skulde gælde til 31. Decbr. 1917, og de i de andre Traktater fastsatte Tidspunkter vare indrettede herefter. Da man imidlertid ikke fik Traktaterne vedtagne i Tyskland inden den 15. Februar, og da denne Handling blev umulig i Østerrig-Ungarn paa Grund af de der stærkt opblussede indre Stridigheder mellem Landene, blev Traktaten med Rusland udvekslet saa betids, at den kan træde i Kraft den 1. Marts 1906. Derefter ere de øvrige Handelstraktater blevne opsagte, saa at den vedtagne tyske Toldtarif fra 1902 kommer til Anvendelse over for de Lande, med hvilke Traktaterne ikke ere blevne ratificerede til den Tid.

Handelstraktaterne kunne kun uegentlig betegnes som nye, da de foreligge i Form af Tillægstraktater til de nu-gældende, og de ere afsluttede efter Mestbegunstigelsesprincippet, saaledes at en med et Land fastslaaet lavere Toldsats paa en Artikel ogsaa bliver gældende for de andre Traktatlande, med hvilke mulig en højere tidligere var aftalt. Den af »Reichsamt des Innern« fornylig udgivne Toldtarif indeholder derfor, foruden Tarifen af 1902, alle de Nedsættelser, om hvilke der derom er opnaaet Overenskomst med de forskellige Traktatlande, og disse komme til Anvendelse fra 1. Marts 1906 over for de til den Tid mest begunstigede Lande, for saa vidt som Traktaten med det Land, der har bevirket den laveste Told-

sats, til den Tid er bleven udvekslet. Under denne Mestbegunstigelsesret falder dog ikke saadanne Lettelser, som særlig ere tilstaaede Grænsebeboere, eller som skyldes særlige Veterinæroverenskomster.

Til det her givne Uddrag af Tarifen for de vigtigste Landprodukters Vedkommende er føjet de endnu gældende Toldsatser for de paagældende Artikler.

Tarif-Nr.	Varer	Nugældende Tarif	Tarif af 1902	Tarif ifølge Traktat	Traktatland*)
		M.	M.	M.	
1	Rug..... 100 Kg.	3.50	7	5	} Ø.-U., Rm., Rsl., Sb.
2	Hvede og Spelt. —	3.50	7.50	5.50	
3	Byg..... —	2	7	—	} Ø.-U., Rm. Rm., Rsl., Sb. Ø.-U.
	Maltbyg —	4	
	Andet Byg ... —	{ 1.30 2	
4	Havre..... —	2.80	7	5	Rm., Rsl., Sb.
7	Majs..... —	1.60	5	3	Rm., Sb.
11-12	Bælgfrugter..... —	1.50	2.5-4	1.50-2	{ Ø.-U., Rm., Sb., Rsl., It.
13	Raps..... —	2	5	2	Rsl.
15	Lim og Hampefrø —	fri	0.75	fri	Rm., Rsl.
18	Kløverfrø..... —	fri	5	fri	It., Ø.-U., Rsl.
19	Græsfrø..... —	fri	2	fri	It., Rsl.
100	Heste: Værdi ind- til 1000 M. ... pr. Stk.	20	90	72	Ø.-U., Rsl.
	Flamlændere, Brabander og Ardennerheste —	50	Blg.
	Noriske Heste . —	50	Ø.-U.
	Heste over 1000- 2500 M. —	20	180	—	

*) Ø.-U. = Østerrig-Ungarn, Rm. = Rumænien, Rsl. = Rusland, Sb. = Serbien, Sw. = Schweiz, It. = Italien, Blg. = Belgien.

Tarif-Nr.	Varer	Nugældende Tarif	Tarif af 1902	Tarif ifølge Traktat	Traktatland
	Heste over 1000-	M.	M.	M.	
	1200 M. pr. Stk.	72	} Ø.-U. Blg. *)
	Noriske Heste . —	72	
	Flamlæn, o. s. v. —	75	
	Heste over 1200-				
	2500 M. —	120	} Ø.-U.
	Noriske Heste fra				
	12-1500 M. —	75	
	do. 15-2500 - —	120	
	Flamlæn, o. s. v.				
	fra 12-1500 M. —	75	Blg.
	Heste over 2500 M. —	20	360	
103	Hornkvæg —	5-25.50	pr. 100 Kg. {	18 {	8 Ø.-U.
				18 {	14.40 Rm.
				18 {	8 Ø.-U.
104	Faar —	1	pr. 100 Kg. {	18 {	8 Ø.-U.
				18 {	14.40 Rm.
				18 {	9 Ø.-U.
106	Svin —	5	pr. 100 Kg. {	18 {	9 Ø.-U.
				18 {	14.40 Rm.
				18 {	9 Ø.-U.
108	Kød (undtagen Spæk):				
	fersk (o. frosset) 100 Kg.	15	45	35	Sb.
	fersk og afkolet				
	(ikke frosset) . —	27	Ø.-U.
	enkelt tilberedt —	15-17	60	35	{ Ø.-U., Rm., Rsl., Sb.
	til fin. Taffelbrug —	120	75	Ø.-U.
109	Svinespæk —	17	36	
126	Fedt —	10	12.80	10	Ø.-U., Rm., Sb.
129	Talg —	2	2.80	
133	Mælk og Fløde . —	fri	fri	fri	Ø.-U.
134	Smør —	16	30	20	Ø.-U., Rsl., Sb.
136	Æg —	2	6	{ 2 {	{ Ø.-U., Rm., Rsl., Sb.
				{ 3 {	{ Blg., It.

*) Skal stilles lige med noriske Heste, hvis Trakt. med Ø.-U. udveksles

Traktatlandene ere gaaede ind paa den fastsatte Minimumstold for Rug, Hvede og Havre, skønt den er betydelig højere end den nuværende. Dette gælder ogsaa for Byg, idet Tarifen kun har fastslaaet en Minimumstold for Maltbyg paa 4 M., der ligeledes er akcepteret. For andet Byg (Foderbyg) har man derimod over for Rusland maattet indrømme en Toldnedsættelse, der er 70 Pfg. lavere end den nuværende Told, der altsaa fremtidig kun bliver 1.30 M. Som Foderbyg anses kun ren, ublandet, afspidset Byg, hvis Kvalitetsvægt ikke maa overstige 65 Kg. pr. hl., og i hvilken ikke maa findes mere end 30 pCt. Byg af en Kvalitetsvægt af over 67 Kg. pr. hl., eller der maa føres Bevis for, at Bygget enten er uanvendeligt eller ikke vil blive anvendt som Maltbyg. I visse Tvivlstilfælde kan det tyske Toldvæsen, dog paa egen Bekostning, lade Bygget gøre ubrugeligt til Maltning. Den tyske Regering har motiveret denne Nedsættelse af Tolden paa Foderbyg derved, at det er til Fordel for Landbruget, at denne Vare ikke fordyres; men da Tolden paa Majs er bleven forhøjet fra 1.60 til 3 M., altsaa med 1.40 M., er det tvivlsomt, om den af Regeringen opstillede Betragtning, der jo ikke er det tyske Landbrugs, iøvrigt holder Stik, da Mængden af det indførte Byg og Majs i de sidste 4 Aar har været omtrent ens, saa at det kun har været Prisen, der har afgjort, til hvilken Side Overvægten i de forskellige Aar er faldet.

De øvrige Markprodukter fremvise kun mindre Toldforandringer, man har ikke fulgt Tarifens større Fordringer, men mere de nuværende Toldsatser, og for enkelte vigtige Skovprodukter er man endog gaaet herunder. De have dog mindre Interesse for os.

Hvad de levende Dyr angaar, da er vel heller ikke Tarifens absolut prohibitive Fordringer blevne fulgte, men vi staa dog her over for saa betydelige Toldforhøjelser og Ændringer, at de maa paavirke Omsætningen ugunstigt.

Tarifen har for Heste af en Værdi indtil 1000 M. fastsat en Told af 90 M., derover indtil 2500 M. er Tolden

180 M. og over denne Sum 360 Mark. Ved Traktaten med Østerrig-Ungarn bliver Tolden for Heste i Almindelighed nedsat til 72 M., hvor Værdien ikke overstiger 1200 M., og 90 M. for en Værdi af indtil 2500 M. Men desuden er der gjort yderligere Indrømmelser over for svære Hesteslag af saadanne østerrigske og belgiske Racer og deres Krydsninger, som ere blevne nærmere bestemte. Disse kunne indføres for 50 M. for en Værdi af 1000 M., for 72 M. fra 1000 indtil 1200 M., for 75 M. indtil 1500 M. og indtil 2500 M. for 120 M. Hestenes Værdi skulle fastsættes efter Værdien paa Hjemstedet med Tillæg af Udgifter til Befordring, Forsikring og Kommission til Stedet, hvor Toldklareringen finder Sted.

Smaa Heste til en Værdi af under 300 M. og under 1.40 Meter Stangmaal kunne fra Østerrig-Ungarn og Rusland indføres for 30 M. Stykket; samme Told kan ventes for Føl under 1 Aar, medens saadanne, der følge Moderen, ere frie for Told.

For Hornkvægets Vedkommende er det bleven tilladt Schweiz at indføre Avlstyre og Køer, samt i nogle Grænsedistrikter Malkekøer af nærmere bestemte Bjerg-racer til en Told af 9 til 20 M. Stykket, medens Tolden iøvrigt er 9 M. for 200 Pd. l. V. Lignende Bestemmelser gælde over for Østerrig-Ungarn, hvor Tyre, der indføres af Staten eller med dennes Tilladelse, til Avlsbrug kun skulle svare 9 M. i Told, og Trækstude i Alder fra $2\frac{1}{2}$ — 5 Aar til Grænseboere 30 M. Stk. i Told. — Iøvrigt er Tolden for indført Kvæg fra Rumænien fastsat til 14.40 M. for 200 Pd. l. V. og fra Østerrig-Ungarn til 8 M. Det sidste bliver altsaa formentlig Tolden for Slagtekvæg fra Traktat- og mest begunstigede Lande.

Den samme Told er i de nævnte Traktater fastsat for Faar, hvorimod Tolden for Svin bliver 9 M. for 200 Pd. l. V. ifølge den ratificerede russiske Traktat. — Skønt man saaledes for levende Dyr til Dels er kommen under Halvdelen af Tariftolden, der er 18 M. saa vel af Kvæg og Faar som af Svin, saa vil der dog herfor finde

en Toldforhøjelse Sted, der udgør fra det dobbelte til det femdobbelte af den nuværende Told.

Gaa vi over til at undersøge Forholdene for det indførte Kød, da finde vi ogsaa her en meget betydelig Toldforhøjelse. Efter Tarifen er Tolden paa fersk (ogsaa frosset) Kød 45 M. for 200 Pd. Denne er gennem den østerrigsk-ungarske Traktat nedsat 27 M. (dog ikke for frosset Kød), hvad der er en Forhøjelse af 12 M. paa den nuværende Told. Tarifens 60 M. for saltet (simpelt tilberedt) Kød er gennem den russiske (og andre) Traktater fastsat til 35 M., hvorimod Svinespæk, der efter Tarifen skal svare 36 M. i Told, ikke er bleven nedsat, saa det synes som om dette, hvad der ikke oprindeligt har været Hensigten, kan komme til at svare højere Told end fersk Kød (Svinekød). — For Fedt er Tolden som hidtil 10 M., for Talg er den forhøjet fra 2 til 2.50 M. og for Smør fra 16 til 20 M. pr. 200 Pd.

Det er saaledes Udvekslingen af Traktaten med Østerrig-Ungarn, der har særlig Interesse for os, da det er gennem denne, at Tariftolden paa vore vigtigste Landbrugsprodukter: Kvæg og fersk Kød, der for Tiden udføres til Tyskland, kan ventes nedsat til 8 M. og 27 M. for 200 Pd. For salt Kød, Smør og Æg ere de laveste Toldsatser fastslaaede gennem den vedtagne russiske Traktat. Traktaten med Østerrig-Ungarn frembyder ogsaa Interesse derved, at den hertil knyttede Veterinær-Overenskomst ogsaa — mod Agrarernes Ønske — er bleven fornyet i en noget ændret Skikkelse, saa at den dels skaber en større Sikkerhed mod Indførelsen af smitsomme Sygdomme og dels søger at forhindre, at disse anvendes som Paaskud til at forhindre Indførsel af andre end sanitære Grunde. Saaledes er der opnaaet gensidig Ret til at forlange præventiv Spærring af visse nærmere bestemte Distrikter, hvis Størrelse retter sig efter de forskellige Sygdommes Smittefarlighed i det Land, indenfor hvilket en smitsom Sygdom optræder, medens man tidligere kun kunde fordre en saadan Spærring efter at Sygdommen var bleven konstateret indslæbt til Mod-

tagelseslandet. Paa den anden Side har man fastslaaet Spærringstidens Varighed efter den forskellige Natur af de enkelte Sygdomme. Der er dog for Tiden for os ingen Grund til at gaa nærmere ind herpaa, kun skal det fremhæves, at Svineindførsel principielt anses for at være forbudt — hvad der ikke er uden Betydning for vort Vedkommende — idet der fra Østerrig-Ungarn kun maa indføres 80000 Svin aarligt til Slagtning i Slagtehus, der ligge nær ved den bajerske og sachsiske Grænse, saaledes at 50000 Svin falde paa de førstnævnte og 3000 Svin paa de sidstnævnte.

Ogsaa i Traktaten med Rusland er Veterinærspørgsmaalet berørt, for saa vidt som det regulerer Svineudførselen derfra. Der er givet Tilladelse til, at der ugentlig maa udføres 2500 Svin til Øvre-Schlesien, i Stedet for som nu kun 1500, ligesom den indeholder en Bestemmelse om, at den tyske Regering ikke maa tage strengere veterinære Forholdsregler over for Rusland end for Lande, der paa den veterinære Lovgivnings Omraade befinde sig paa lige Trin med dette Land — hvorved dog ikke kan drages Fordel af den med Østerrig-Ungarn afsluttede Overenskomst, — samt at det er tilladt at udføre Kød, der efter den tyske Kødsynslov af $\frac{3}{6}$ 1900 kan anses som tilberedt. Denne sidste Klausul vedrørende tilberedt Kød er ogsaa tilføjet de rumænske og serbiske Traktater og viser ligeledes, at man er bleven enig om, saa vidt mulig, at forhindre, at vilkaarlige veterinære Forholdsregler benyttes som Paaskud til at forhindre Handelssamkvem mellem Landene.

Som alt omtalt ere samtlige Handelstraktater opsagte af Tyskland til 1. Marts 1906, da Traktaten med Rusland træder i Kraft, men det tør sikkert forudsættes, at Udvækslingen, i det mindste for de vigtigste Landes Vedkommende, vil være i Orden til den Tid.

Tysklands Vareomsætning med Traktatlandene er givet i følgende Tabel, der viser Værdien af Ind- og Udførselen samt den samlede Omsætning, og det ses deraf, at Østerrig-Ungarn og Rusland have langt den største

Aar 1903	Værdi i Mill. Mark af		Samlet Værdi
	Indførsel	Udførsel	
Belgien	207.4	268.0	475.4
Italien	200.1	136.1	336.1
Østerrig-Ungarn	754.8	530.6	1285.4
Rumænien	63.4	37.6	101.0
Rusland	826.3	378.6	1204.9
Schweiz	171.8	304.1	475.9
Serbien	8.8	7.0	15.8
Tilsammen...	2232.6	1602.0	3834.6

Betydning for Omsætningen i sin Helhed. Men det er ogsaa disse Lande, der sammen med Italien konkurrerer stærkt med de tyske Landbrugsprodukter og vise en betydelig Overskudsindførsel heraf, medens Omsætningen med Schweiz og Belgien hovedsagelig vedrører Industriomsætningen. — Handelen med Traktatlandene udgør dog kun $\frac{1}{3}$ af den samlede Omsætning, der for 1903 havde en Værdi af 11451 Mill. Mark, hvoraf 6321 Mill. M. faldt paa Indførselen og 5130 Mill. M. paa Udførselen. Spørge vi derfor: hvorledes er Handelsforholdet til de Lande, der ikke have Traktater, og da navnlig til de betydeligste af disse, hvoraf i Europa Frankrig og England og i Amerika De forenede Stater og Argentina, der tilsammen, som nedenstaaende Tal vise, have en lignende, endog noget større Omsætning med Tyskland end de omtalte 7 Lande, da er Forholdet vel noget forskelligt, men dog væsentlig bygget paa Mestbegunstigelsessystemet.

Frankrig har saaledes ifølge Freden i 1871 en Mestbegunstigelsesret, der kun kan ophæves ved Overenskomst fra begge Sider, og som derfor utvivlsomt vil blive fortsat under den kommende Periode, og fra Landbrugets Side næppe vil møde Modstand, da Hovedomsætningen med dette Land ikke stærkt berører dette.

Aar 1903	Værdi i Mill. Mark af		Samlet Værdi
	Indførsel	Udførsel	
Frankrig	338.0	271.9	609.9
England	833.5	987.7	1821.2
Forenede Stater	943.4	469.2	1412.6
Argentina.....	270.6	71.0	341.6
Tilsammen...	2385.5	1799.8	4185.3

For England med Kolonier bestod tidligere et lignende Forhold, der maatte opgives, da Canada i 1897 tilstod England særlige Toldbegunstigelser, som ikke kunde komme andre Lande tilgode. Senere er man derfor kommen overens om gensidig Mestbegunstigelse, som ikke er bleven udvidet til Canada. Overenskomsten herom er bleven fornyet flere Gange, sidst i Decbr. 1903, og udløber nu ved Slutningen af indeværende Aar. Man antager, at Forholdet maa ordnes ved en Handelstraktat, men det stærke Toldrøre i England for Tiden vil vist nok stille Vanskeligheder i Vejen for en saadan, og den vedrører desuden mere Industri- end Landbrugsforhold, saa det er højst sandsynligt, at en Fornyelse af det hidtidige Forhold foreløbig vil finde Sted.

Anderledes er det over for Argentina, hvormed der ogsaa bestaar et Mestbegunstigelsesforhold, som det er Agrarerne meget magtpaaliggende at faa opsagt, i Haab om, at der derigennem vil blive lagt Hindringer for den betydelige Indførsel af Landbrugsprodukter — Korn og Huder — derfra. Der er tidligere i den tyske Rigsdag bleven gjort Forsøg paa at faa rokket ved Argentinas Mestbegunstigelse, og det vil vistnok igen blive forsøgt, hvis den ikke opsiges af Regeringen, hvad hidtil ikke er sket.

Forholdet til de Forenede Stater er mere ubestemt, da Omsætningen her finder Sted paa Grundlag af gamle Traktater, navnlig en, som blev afsluttet med

Preussen i 1828. Den er aldrig bleven opsagt og er bleven betragtet som gældende for hele Riget. Det er flere Gange kommen til Rivninger, og navnlig fra amerikansk Side synes man at ville have haft Mestbegunstigelsen afløst af en Slags Reciprocitetssystem, hvad der har ført til gentagne Forbud fra begge Sider; dog synes man omsider at have slaaet sig nogenlunde til Ro med den herskende Mestbegunstigelse. Formodentlig vil det vedblive saaledes, begge Lande have jo saa høje Told-satser, at det ene af denne Grund ikke har noget at lade det andet høre, og de have jo i deres ekstra Tarifer Midler til at holde hinanden i Skak. Konkurrencen fra Fristaterne frygtes maaske lige saa meget af Industrien som af Landbruget.

Det er vanskeligt, af hvad der hidtil er kommen offentlig frem, at danne sig en bestemt Mening om, hvorledes Forholdet til de nævnte store Lande — undtagen Frankrig — vil blive ordnet. Over for de andre vil man rimeligvis søge at ordne Omsætningsforholdene paa en mere traktatmæssig Maade end hidtil. — Det fremgaar ogsaa af Rigskanslerens Udtalelser ved det tyske Landbrugsraads Aarsmøde i Februar, da han henledede Opmærksomheden paa, at ved de nye Handelstraktater var kun $\frac{1}{3}$ af Tysklands Handelsomsætning bleven ordnet traktatmæssig, »men Regeringen vilde nu bestræbe sig for ogsaa at opnaa en rigtig Udjævning af gensidige Overenskomster med andre vigtige og venligsindede Stater. Naar det var lykkedes at bringe den første vanskelige Del af det store Værk til en tilfredsstillende Afslutning, saa ventede Rigskansleren ogsaa, at man vilde have Tillid til, at Regeringen vilde vide at finde baade de rigtige Midler og Veje til at føre den øvrige Del af Værket til Ende til Held for Landbruget og Samfundet i det hele.«

Den agrarpolitiske Del af Samfundet, som repræsenteres af Bund der Landwirte, har bebrejdet Regeringen, at den ikke allerede har opsagt de Overenskomster, hvorpaa de mestbegünstigede Lande kunne begrunde deres Ret, til 1. Marts 1906, da Handelstraktaterne træde i Kraft,

saa at Tarifen af 1902 kan blive bragt i Anvendelse paa disse, hvis Forholdet ikke til den Tid er bleven traktatmæssig ordnet. Forbundet gaar ud fra, at man derved bedre kan tvinge Landene til at gaa ind paa Tysklands Fordringer. Den samme Fordring blev imidlertid ogsaa stillet op over for Traktatlandene, hvor Regeringen imidlertid foretrak at vente med Opsigelsen til Traktaterne vare saa vidt i Orden, at den kunde gøre Regning paa deres Vedtagelse i de forskellige Lande.

Det var navnlig under de besværlige Underhandlinger om Traktaten med Østerrig-Ungarn, at Regeringen fastholdt dette Standpunkt, og det fremgaar af de i denne Traktat fastslaaede Tidsbestemmelser, at man har ventet, at den først skulde blive udvekslet. Som alt omtalt blev det dog den russiske Traktat, der først kom i Orden.

Den tyske Regering synes at ville følge den samme Fremgangsmaade over for andre venskabelige Lande som over for Traktatlandene, ikke at opsigte de Overenskomster, hvorpaa Mestbegunstigelsen grunder sig, før Udsigten til at opnaa en fornyet traktatmæssig Fortsættelse af disse indenfor en rimelig Tid glipper, og da man nu har det i sin Magt med den hurtigst mulige Opsigelsesfrist at kunne anvende den højere Toldtarif af 1902, vil Forhandlingerne herom, som Rigskansleren har udtalt, næppe volde Vanskeligheder for Tyskland, selv over for saa betydelige Statssamfund som England og de Forenede Stater.

Da man endvidere tør gaa ud fra, at der næppe vil blive gjort Forandringer i de ved Traktaterne fastslaaede Toldsatser — højere kunne de jo ikke blive, da Traktaterne fastslaa Mestbegunstigelse, og at de skulle blive lavere, er usandsynligt, da selv de sidstnævnte Stater næppe kunne gøre Fordring paa en Nedsættelse, saa ere vi altsaa, under Forbehold af, at Traktaten med Østerrig-Ungarn bliver udvekslet i rette Tid, i Stand til at konstruere den nye Tarif. Der har vel været udtalt Tvivl om, hvorvidt den afsluttede Traktat vil blive akcepteret i Ungarn, men sker det ikke, anses det for fastslaaet, at

den vil blive ratificeret med Østerrig alene, og at det saa maa blive Ungarns Sag at finde sig til Rette saa vel med Østerrig som Tyskland.

Det er imidlertid sandsynligt, at man først vil søge at ordne Forholdet med de større Lande, men ogsaa for de mindre Landes Vedkommende vil der sikkert blive indledet Forhandlinger, saaledes med Holland, Sverige, Norge og Danmark, hvis Omsætningsforhold med Tyskland nu omtrent er ordnet som de Forenede Staters. For vort Vedkommende er saaledes, ifølge en Beretning, der af tidligere Gesandtskabssekretær i Berlin, Grev C. Moltke, er afgivet til Udenrigsministeriet, Mestbegunstigelsesretten grundet paa to hidtil uopsagte Overenskomster med Preussen af 1818 og 1846.

Handelsbalancen med de sidstnævnte fire mindre Stater er i Tysklands Favør, for saa vidt som de tilsammen dertil i 1903 kun indførte Varer til en Værdi af 383.1 Mill. M. og modtogé for 763.1 Mill. M. For vort Vedkommende alene indførtes for 77.3 Mill. M., medens vi modtogé Varer for 149.7 Mill. M. Desuden have vore Tilførseler til Tyskland i Tiden fra 1894—1903, med nogle Svingninger op og ned, holdt sig omtrent uforandrede, medens Værdien af Varetilførselen til os er steget mere jævnt i samme Tidsrum fra 83.4 til 149.7 Mill. M., og det er kun den Omstændighed, at vi (saa vel som særlig Holland) for en væsentlig Del udføre Landbrugsprodukter, der gør, at vi kunne faa særlige Vanskeligheder at overvinde paa Grund af den Indflydelse det tyske Landbrug har kunnet gøre gældende paa de hidtil trufne Afgørelser. Stode vi ikke over for en saadan ensidig Beskyttelse af det tyske Landbrug, som man — om med Rette eller Urette er her ikke Tale — har anset for nødvendig for det tyske Samfunds Udvikling, saa vilde man vistnok finde, at det særlig maatte ligge i Tysklands Interesse at opretholde Mestbegunstigelsesprincippet, ja endog at styrke det ved at udvide det til at gælde for saadanne Om-

raader, hvor vore Konkurrenter have opnaaet Særrettigheder, som holdes udenfor Mestbegunstigelsen.

Her møder os først Hestetolden. Den er i Traktattarifen ansat til 72 M. for Heste indtil 1200 Marks Værdi og til 120 M. for Heste derover og indtil 2500 M.s Værdi. Efter den Maade, hvorpaa Værdien, som omtalt, skal beregnes, ville de fleste af vore Heste vistnok kunne ansættes til under 1000 M.s Værdi. Men for belgiske og østerrigske Heste er Tolden herfor kun 50 Mark, altsaa 22 M. lavere end for vore, derefter betales 72 M. indtil 1500 M.s Værdi, d. v. s. Heste fra 1000—1200 M. betale samme Told som vore, men derover stiger Forskellen omtrent til det dobbelte. Da vi til Tyskland i 1903 indførte 23000 Heste (Belgien 22000 og Østerrig 16000), saa bliver det en Ekstraudgift i Told af c. $\frac{1}{2}$ Mill. Kroner, som vi skulle udrede uden at kunne vente Erstatning ved større Salgspriser, fordi den forhøjede Told ikke falder paa de andre Indførselsstater. Da denne Begunstigelse ikke er ydet til svære Heste i Almindelighed, men kun til Heste af enkelte nærmere bestemte Racer, kan den jyske Hest ikke uden særegen Overenskomst komme ind herunder. Den er dog ogsaa en svær Hest, som den tyske Regering, der nærmest er interesseret i at beskytte den lettere Hesteavl, næppe har særlig Grund til at søge udelukket. Det vil iøvrigt her blive interessant at se, hvorledes Frankrig vil stille sig til dette Spørgsmaal, skønt det ikke er saa interesseret deri som vi, da der ikke indføres mange svære Heste derfra.

For Kvæget gør et lignende Forhold sig gældende. Frasset de Indrømmelser, der traktatmæssig ere blevne tilstaaede Grænseboerne ved Indførsel af Avls- og Brugsdyr, som næppe have synderlig Værdi for os, saa er Østerrig-Ungarn ogsaa ved Indførselen af Slagtedyr heldigere stillet, end vi ere. Man har Ret til at indføre Kvæg over Grænsen til Slagtning i nærmere bestemte Slagtehus, og ved Kvægsygeoverenskomsten er der taget Forholdsregler mod vilkaarlig at forbyde denne Indførsel. Over for Danmark har man nu i en halv Snes Aar for-

budt Indførsel af Kvæg over Landgrænsen, uagtet der ikke foreligger nogen Grund til Opretholdelsen af dette Forbud. Dette betyder, at vort Kvæg er bleven bebyrdet med Karantæneudgifter, da Karantænetvang er paa-lagt Kvæg, der indføres ad Søvejen, og desuden en Af-gift for en Tuberkulinprøve, hvis Berettigelse næppe kan godkendes over for Slagtekvæg. I det hele udgør det en ekstra Udgift paa 20 M. pr. Stk., som Slagtekvæget fra Østerrig-Ungarn er fri for.

Her er dog den Forskel paa de to omtalte Punkter, at medens Hestetolden i Fremtiden vil stille os uhel-digere end de nævnte Lande, saa have vi for Kvæget alt længe været ugunstigere stillede.

Med Hensyn til Tuberkulinprøven turde det mulig tyde paa en forandret Opfattelse af Tuberkulosens Evne til Udbredelse gennem indførte Slagtedyr, at det i Over-enskomsten med Østerrig-Ungarn nu hedder: »Paa Grund af, at Tuberkulose er bleven indslæbt eller hersker paa Hjemstedet, finder Indførselsforbud ikke Sted.« Rimeligt vilde det dog være, om det ogsaa kom os tilgode, lige-som det i sanitær Henseende ret umotiverede Forbud, der i flere Aar har bestaaet mod at indføre fersk Svinekød, blev hævet, skønt vi næppe ville komme til at gøre synderlig Brug deraf.

Med Forbehold af, at den gensidige Mestbegunstigelse bliver opretholdt, skal jeg forsøge at fremstille, hvilken Virkning jeg antager, at Traktattarifens Gennemførelse kan faa paa Landbrugets Omsætningsforhold. Jeg skal gøre det i Korthed, da det kun kan dreje sig om For-modninger, og der her gribe saa mange Forhold ind, at det ikke er let at overse dem, særlig naar der tages Hen-syn til den korte Tid, der endnu er hengaaet, siden Traktattarifen er bleven bekendt.

Hvor stærkt det tyske Landbrug end bliver beskyttet, saa bliver den fra flere Sider udtalte Paastand om, at den tyske Jordbund skal kunne frembringe det fornødne til Befolkningens Ernæring dog kun en skøn Drøm, saa længe Tilvæksten af Befolkningen er over 1 pCt. om

Aaret, selv om man ikke var saa langt i Baghaanden i saa Henseende, at det vil tage Aartier at skaffe nok til den nuværende Befolkning. Med Befolkningens Tiltagen, og hvad der er det samme, med dens nuværende Købeevne forøget, saa at den ikke behøver at give Afkald paa tilstrækkelig og kraftig Ernæring paa Grund af de højere Priser, Toldtarifen vil fremkalde, vil Tyskland behøve Tilførsel af Fødemidler i stigende Mængde. Jæg kan ikke her gaa nærmere ind paa denne Sag, men et Blik paa nedenstaaende Tal vil vise, hvor stærkt Indførselsværdierne ere stegne siden 1894, altsaa i de sidste 10 Aar, og heri kan ikke ventes nogen snarlig Standsning.

	1894	1899	1903
	Mill. M.	Mill. M.	Mill. M.
Hvede	118	180	253
Rug	55	65	83
Havre.....	39	29	47
Byg.....	103	143	167
Majs	51	135	92
	366	552	640
Kvæg	87	45	88
Kod	25	62	32
Smør	11	20	44
Æg	69	96	108
	192	223	272
Heste	62	89	93

Om man i Tyskland vil lægge Hovedvægten paa Produktion af Korn eller animalske Produkter, kommer vel an paa, hvad der lønner sig bedst. Hidtil har Kornproduktionen været mest »beskyttet«, og det er først de

sidste Aars forholdsvis høje Kvægpriser, der have bragt en forøget Kødproduktion frem; under den nye Tarif vil dette Forhold vist næppe blive forandret, saa at det, indtil en yderligere Stigning af Kødpriserne finder Sted, nærmest vil blive fordelagtigst at avle Korn. Vel er Tolden paa Kvæg og Kød i Forhold til den bestaaende Told steget procentvis stærkere end paa Korn, men efter Varens Værdi bliver Korntolden dog den stærkest stigende. Da man endvidere tør gøre Regning paa, at Kornpriserne foreløbig ville blive paavirkede stærkere af Toldforhøjelsen end Kødpriserne, fordi der indføres mere Korn i Forhold til Forbruget end Kvæg og Kød, og da Nedsættelsen af Tolden paa Foderbyg, som alt omtalt, ophæves ved Forhøjelsen af Majstolden, saa vil der foreløbig næppe være Fristelse til at kaste sig over Kødproduktionen. Derimod er der mere Grund til at vente en Indskrænkning i Forbruget af Kød, saa at Befolkningen delvis vil søge Dækning gennem andre animalske Produkter: Æg, Smør, Fisk o. s. v., i hvilken Retning Bevægelsen allerede synes at gaa. Der er saaledes næppe Tvivl om, at vor Smørudførsel til Tyskland, der i Løbet af 3 Aar er vokset fra 1 til 10 Mill. Pd., vil vise sig stigende, da Tolden paa Smør ikke er steget stærkt.

For os stiller Spørgsmaalet sig dernæst, om det vil vise sig fordelagtigst at sende Kvæg eller Kød til Tyskland. Her maa Svaret blive, at saa længe vi have de ekstra Udgifter, som Karantænen og Tolden paalægger vort Kvæg, saa længe vil det i flere Tilfælde, ligesom nu, være fordelagtigere at sende Kød end Kvæg. For de bedste Varers Vedkommende vil Kvæget dog hævde Stillingen bedre end nu. Kunne vi derimod, hvad der ikke der sansynligt, slippe Karantænen, vil Kvægudførselen absolut blive fordelagtigst.

Men det vigtigste Spørgsmaal bliver dog, om vi overhovedet kunne vedblive at udføre Kvæg og Kød til Tyskland, fordi den høje Told paa disse Artikler kan antages at faa en fuldstændig prohibitiv Virkning. Besvares dette Spørgsmaal benægtende, da falde jo alle øvrige Betragt-

ninger til Jorden — og her er Svaret vanskeligt. Som det nu er, er Tyskland det eneste Sted, hvortil vi kunne udføre Kvæg, der her foretrækkes for Kødtilførsel. Til Norge og England kunne vi kun føre Kød. Udgiften er for 1 Pd. Kød til England c. 3—4 Øre, til Norge 7—8 Øre og til Tyskland 11—12 Øre, og trods denne Merudgift har Tyskland i det sidste Aar faaet langt den overvejende Del; noget er sendt til Norge og kun en Ubedydelighed er kommen til England. Tyskland har altsaa for vort Kød betalt en Pris, der maa have været mindst 7—8 Øre højere end vi have kunnet opnaa i England, m. a. Ord, det har selv betalt Tolden, c. 7 Øre pr. Pd. Nu vil Tolden blive 12 Øre ($13\frac{1}{2}$ Pfg.); Prisen paa Kød skulde altsaa i Fremtiden gennemsnitlig være 12—13 Øre over engelske Priser; det er vel tvivlsomt, om det vil naas, særlig i Begyndelsen. For første Klasses Varer, der indføres som Kvæg, bliver en saa betydelig Forhøjelse vel heller ikke nødvendig, og da Tyskland i 1904 har faaet tilført over 250000 Stkr. Slagtekvæg samt 28 Mill. Pd. fersk Oksekød, saa tør man sikkert gaa ud fra, at det ogsaa fremtidig vil behøve Indførsel heraf. Det er endog sandsynligt, at det i højere Grad end hidtil vil vise sig forholdsvis lønnende for os at lægge sig efter Produktionen af gode Slagtedy, derimod vil vistnok alle ringere Varer, hvortil vi jo for Tiden desværre kunne regne vort største Overskud, blive uheldigere stillede end før, og vi ville vistnok mere end tidligere komme til at gøre Brug af det engelske Marked, hvad der for Oksekødets Vedkommende vil betyde et Tab for os.

Dette Tab vil yderligere forøges ved, at Tolden paa salt Kød vil blive 35 Pfg., altsaa 8 Pfg. højere pr. Kg. end for fersk Kød, hvorimod Forskellen nu kun er 2 Pfg. pr. Kg. Som salt Kød udføres jo væsentlig ringere Kvaliteter af Kød, hvoraf der i Tyskland forbruges store Mængder til Pølse- og Konservesfabrikation. Da Tolden herpaa bliver fordoblet, vil man rimeligvis med Fordel selv frembringe en Mængde heraf, og Fordyrelsen kan desuden let bidrage til at indskrænke den store Be-

folknings Kødforbrug. Vi ville derfor vistnok vanskelig kunne anbringe vore ringere Varer der, men for det tyske Landbrug ser det unægtelig ud, som om Produktionen af billigt Kød vil blive særlig fordelagtig — hvad der vil gøre Tilførselen af gode Slagtevarer saa meget mere nødvendig, og derfor yderligere anspore os til at frembringe saadanne.

Forhaabentlig ville vi kunne indrette vor Produktion, saa vi vedblivende kunne beholde Tyskland som Hovedmarked for Kvæg og Kød. Sker det ikke, vil det engelske Marked komme til at bestemme Prisen for os. Dog, skulle vi virkelig blive nødte til at sende en betydelig Del af vort Kød regelmæssig dertil, tør vi vel vente, at det vil kunne give os et bedre Resultat, end naar vi kun lejlighedsvis benytter det som Hjælpemarked.

Hvad Hesteudførselen angaar, da antager jeg, at saafremt vi kunne blive stillede lige med Belgien og Østerrig-Ungarn, da vil den ikke komme til at lide ret meget under Toldforandringen. Man har ved denne yderligere begunstiget den lettere Hesteavl, hvad der ligger i Regeringens Interesse for Militærvæsenets Skyld, og Indførsels-listerne vise, at Behovet af svære Heste er stort og ikke kan dækkes af egen Avl.

Iøvrigt haaber jeg, at vi, naar det kommer til Forhandling om vore Handelsforhold med Tyskland, kunne gøre Regning paa den Imødekommenhed, der er en naturlig Følge af, at vi dog ogsaa maa betragtes som en, om end mindre, saa dog god Kunde, hvis Forbrug stadig er stigende, saa at Tarifen af 1902 ikke vil komme til Anvendelse over for os, lige saa lidt som vi ville faa Brug for den Hjemmel Toldloven af $\frac{4}{7}$ 63, §§ 18 og 52, giver os til at paalægge 50 pCt.s Forhøjelse paa Varer fra ikke-begunstigede Lande, en Hjemmel, der, saa vidt jeg ved, kun har været anvendt over for Spanien indtil Midten af Halvfemserne.